

ΤΑ ΤΡΙΑ ΦΛΩΡΙΑ

— Πῶς κάνεις ἔτσι, πατέρα μου· εἶσαι πολὺ ὀλιγόψυχος· ἐδῶ μέσα δὲν ἔχουμε καμμίαν ἀνάγκην ἀποκάτω ἀπὸ τὸν θεόκτιστον βράχον εἰρεθῆαι προσφυλαγμένοι καλῆτερα παρὰ ἀποκάτω ἀπὸ τὰ κερχμίδια.

— Ἀ! δὲν ἀκούς, παιδί μου, νερὸ ποῦ κατεβαίνει! τὸ μονοπάτι ἐδῶ ἐξῶ βράζει ὡσάν ποταμός.

— Γύρε, κοιμήσου, γέροντά μου, καὶ μὲ τέτοιον καιρὸν ἢ γυναικα σου καὶ ἢ θυγατέρα σου δὲν σὲ περιμένουν.

— Ἀλλὰ μὰς περιμένει ἄλλος, καὶ ἂν δὲν φθάσουμε πρὶν μεσονύκτιση, κ' ἐγὼ ἐχάθηκα, καὶ σὲν ἐπῆρα εἰς τὸν λαϊμόν μου.

Ὁ γέρος ὠμιλοῦσε μὲ κομμένην φωνήν, καὶ ἀπέξω ἐμούγκριζε ἡ ἀνεμοζάλη, ἐξεσπούσαν ἀδικήματα τ' ἀστραπόβροντα, ὡς νὰ ἤθελαν νὰ σγίσουν τὸν θόλον τοῦ σπηλαίου, καὶ εἰς ταῖς συχναῖς ἀστραφιαῖς ὁ Μιχαήλ, καθὲ δευτερόλεπτο, ἐμισθόβλεπε τοῦ Ἀντωνίου τὸ πρόσωπο νεκροκίτρινον· τότε πρώτην φοράν αὐτὸς αἰσθάνθη τὸν τρόμον μεγάλου δυστυχήματος· ἐστοχάζετο πῶς ὁ γέρος ἠμποροῦσε νὰ ξεψυχήσῃ αὐτοῦ ἀπὸ τὸν κόπον, ἀπὸ φόβον, καὶ ἀπὸ τὴν ἀπελπισίαν ποῦ ἐδειχνε μὴπως δὲν προσφάσῃ νὰ εὔρεθῇ εἰς ἐκεῖνο τὸ ἄγνωστο μέρος πρὶν ἀπὸ τὸ μεσονύκτι· νέος καθὼς ἦταν, ἀμάθητος ἀκόμη ἀπὸ τὰ περιστατικά τῆς ζωῆς, ἐσυλλογίζετο ὅτι θὰ τὸν εὕρισκαν αὐτοῦ μὲ πεθασμένον ἄνθρωπον καὶ θὰ τὸν ἐπαράδιδαν ὡς κλέφτην καὶ φονέα εἰς τὰ χεῖρια τῆς ἐξουσίας, καὶ ἤδη τοῦ ἐρρίνετο, ὡσάν μέσα εἰς ὄνειρο κακὸ, πῶς ἀνέβαινε εἰς τὸ πικτάρι ὅπου ἦταν στημένη φούρκα, καθὼς εἶχε ἀκούσῃ ὅτι πολλαῖς φοραῖς ἄνθρωποι καλοὶ καὶ ἀθῶοι ἀδικοληνάτισταν ἀπὸ τύφλωσιν τῆς κοσμικῆς Δικαιοσύνης ἀναθεματίζε τὴν ὥραν ὅπου τόσον εὐκόλα ἀκολούθησε γέροντα, ἢ ξεμωραμένον ἢ ἀπεσταλμένον τοῦ Πειρασμοῦ, κ' ἐλεεινολογοῦσε τὴν μοῖραν τοῦ, ἔλκειαι χαμένον τὰ νιάτα του, καὶ τὰ χρυσὰ του ὀνειράτα.

Ὡστόσο εἶχε πύση ἡ ἀνεμοστραχή, ἡ βρονταῖς ἀπομακρύνονταν, κ' ἐξακολουθοῦσε πάντοτε νερὸ πλήθις καὶ δαυτό, ὡς νὰ μὴν ἤθελε νὰ πύσῃ ποτέ, ὡσάν κατκλυσμός· καὶ ὅμως ὕστερ' ἀπὸ τρεῖς ὥρας, ὅπου τοὺς ἐφάνηκαν ἄλλαις τόσαις, ὀλιγόστευσεν ἀγάλη ἀγάλη ἡ βροχή· ὁ νέος, ὡς εὕρισκετο ἐξω νοῦ, ἢ δὲν αἰσθάνετο, ἢ δὲν ἠμποροῦσε νὰ ξεχωρίσῃ, ἂν ὁ βρόντος ποῦ δὲν ἐπαυεν ἦταν ἀπὸ τὴν βροχὴν ἢ ἀπὸ τοὺς φουσκωμένους τράφους καὶ ἀπ' ὅλαις γύρωθεν ταῖς νεροσυρμαῖς, ἀλλὰ μὲς ἀπὸ τὸ βαθυ σκαταδι τοῦ

σπηλαίου εἶδε νὰ φέγγῃ εἰς τὸ μονοπάτι· ἅμα ἐβγήκε ἐξω καὶ εἶδε, ἰλάρωσε τὸ πνεῦμα του κ' ἐφώναζε·

— Πατέρα, σήκω! ὁ καιρὸς ἐξεκάκισσε φαίνεται καὶ τὸ φεγγάρι ἀνάμεισε ἔς τὰ σύννεφα· ἄστα! νὰ κινήσουμε καὶ θὰ φθάσουμε σύγκαιρα.

Καὶ εἰς τὴν ἴδιαν στιγμήν τὸ ἄλλοις ὡσάν ἀνυπόμονος ἐσυχνασκάλιζε τὸ χῶμα.

— Ἐγὼ εἶχα νύσση πολλήν ὅτι ἐκαλοσύνευε, — ἀπάντησε ὁ γέρος — δὲν σοῦ εἶπα τίποτε· εἴτε μένουμε ἐδῶ, εἴτε κινήσουμε, εἶναι τὸ ἴδιον· ἂν ἦσαν πρωτοβρόχια ἢ γῆ ἔς ὀλίγην ὥραν θὰ ἐκατάπινε ὅλ' αὐτὰ τὰ νερά τ' οὐρανοῦ. τὸ ρέμα τοῦ μεγάλου τράφου, ἐκεῖ κάτω, θὰ ἐχαμήλωνε γλήγορα, καὶ θὰ περνούσαν· εὐκόλα· ἀμυλῇ ἔχουμε Νοέμβρι, ἢ γῆ εἶναι χορταμένη, οἱ τράφοι δὲν χωροῦν ταῖς μεγάλαις ποταμοφοριαῖς καὶ θέλουν ὥρας νὰ τραβιχθῶν πάλιν μέσα εἰς τὸ φυσικὸ τους κρεβάτι· ἀλλὰ γιὰ νὰ μὴ σοῦ κόψω τὸ θάρρος, ἄς πηγαίνουμε.

Ἵστερ' ἀπὸ κάμποσο διάστημα ἴσιον δρόμον ἄρχισαν τὸν κατήφορον πρὸς τὸ πλάκκο τοῦ μεγάλου τράφου, καὶ ἅμα ἀπὸ τὸ φῦδι τῆς πλαγιαῖας ἀντίκρυσαν τὸν τράφον, ὁ γέρος ἐφώναζε μὲ πόνον·

— Δὲν τὸ ἔλεγα ἐγὼ ὁ βαρυμόιρος; δὲν τὸ βλέπεις; τὸ ρέμα τοῦ τράφου εἶναι ἀνεβασμένο ἕως τὴν ρίζαν τοῦ φτελιᾶ· αὐτὸ ἔχουμε ἐμεῖς σημάδι ὅτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὸ περάσῃ ἄνθρωπος μῆτε καβαλλάρης.

Ὁ νέος δὲν εἶδεν πολλὴν προσοχὴν εἰς τὰ λόγια τοῦ Ἀντωνίου, καθὼς ἦταν ὅλος προσηλωμένος εἰς τὸ ἐξάκιστο θέμα, ὅπου ἐπαρουσιάζετο εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος· τὸ φεγγάρι μεσουρανισμένο, ὀλοστρογγυλόν, εἶχε διώξῃ ὅλα τὰ σύννεφα ἀπ' ὀλόγυρά του, κ' ἐπλημμύριζε μὲ τὸ ἰλαρώτατο φῶς τοῦ ὅλο τὸ λάκκωμα· ὁ τόπος βαθύς καὶ στενὸς ἐβροντοκοποῦσε ἀπὸ ταῖς νεροσυρμαῖς καὶ ἀπὸ τοὺς λίθους, καθὼς ἐροβολοῦσαν ἀπὸ ταῖς δύο ράχαις· ἔνα κεφαλόδροστο, τρεχούμενο χειμῶνα κλοκαῖρι, ἐκυλοῦσε σκοτεινιασμένο ἀπὸ τὰ μύρκα νερογλυμμένα κοντράκια, καὶ κατόπιν ἄπλωνε, ἔσμιγε μὲ τ' ἄλλα ρεύματα, καὶ ὡσάν ἀσημοπόταμο ἐβράζε μέσα εἰς ἐκεῖνον τὸν τράφον, ὅπου τότε ἦταν ἀκόμη ἀγεφύρωτος. Ἐκεῖνος ὁ ἀχός, ἄβλαβος ἀπομεινάρη φοβερῆς νεροποντίας, ἡ ἀνάνεμη σιγαλιὰ κατόπιν ἀγρίας ἀνεμοζάλης, τὸ φεγγάρι μὲ τὸ πρῶτον μεγαλεῖον του, ἐπροξενούσαν εἰς τὴν φαντασίαν καὶ εἰς τὸν νοῦν τοῦ Μιχαήλ αἰσθησὶν ἀνάλογον μὲ ὅ,τι εἶχε δοκιμάσῃ ὅταν ἡ χερσιτωμένη κόρη τοῦ ἀγαπημένου κυρίου του ἐπαίξε εἰς τὸ κλειδοκύμβαλον, καὶ πότε μὲ βαρεῖς καὶ τρακτικαῖς ἤχους ἐτρικυμίζε τὰ βάθη τῆς ψυχῆς, πότε τὴν ἐκταπράυνε καὶ τὴν ἐστρωνε μὲ γλυκὰ μελωδήματα. Ὁ νέος ἔμεινεν ἐκστατικός, ἀκίνητος, διὰ κάμποσιν ὥραν, ὅσο ποῦ ὁ Ἀντώνιος τοῦ εἶπε·

Η Μ. ΔΟΥΚΙΣΣΑ ΟΛΓΑ

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Κατά τὸν χρόνον τῶν γάμων των

— Παιδί μου, μὴ βλέπεις τίποτε ; εἰς αὐτὴν τὴν ὥρην περιφέρεται ἀπὸ τράφον ὡς τράφον ὁ Ἀμελέτηςτος· κάμε τὸν σταυρόν σου καὶ μὴ φοβῆσαι.

— Τί λῆς, πατέρα ; ἐδὼ πονηρὸ πνεῦμα ; αὐτὰ δὲν μονιάζουν ὅπου λάμπει τοῦ Θεοῦ ἡ χάρις· δὲν βλέπεις πῶς τοῦτος ὁ μικρὸς τόπος, ἄγριος καὶ ἔρημος, μὲ τὸ εὐλογημένον φέγγος ἔγινε οὐράνιος ; δὲν φυσᾷ ἄλγος, καὶ ἡ δροσιὰ ἀνασταίνει τὰ μαρμαρένια σωθικά μας καὶ εὐφραίνει τὴν ψυχὴν μας.

Καὶ μὲ τοῦτο ἐκτέθη μὲ τρεῖς διασκειαιεῖς εἰς τὴν ἄκρην τοῦ τράφου· ὥστε ἀπ' ὀλίγην ὥρην ἐπαρτήρησε ὅτι τὸ νερὸ εἶχε χαμηλώσῃ κάτω ἀπὸ τὴν ρίζαν τοῦ φτελιᾶ· τότε ἔκοψε μὲ τὴν μάχαιραν ἕνα κλάδον ἐλιάς ἴσιον καὶ μ' αὐτὸν ἐμέτρησε τὸ βάθος τοῦ τράφου, καὶ εἶπε τοῦ Ἀντωνίου :

— Πατέρα, σύρε τ' ἄλλογο καὶ κατέβη· ἐλπίζω μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ νὰ περάσουμε.

— Ναί, παιδί μου· βοήθησέ με ν' ἀνεβῶ τ' ἄλλογο· αὐτὸ θὰ εὔρη μοναχό του τὸ ρηχότερο μέρος, καὶ σὺ ἀκολουθήσε πεζός.

— Γέροντά μου, δὲν δύνασαι νὰ βασταχθῇς καθ' ἑαυτὴν μέσῃ εἰς τὴν ὁρμὴν τοῦ ρεύματος· θὰ βάλουμε τὸ ἄλλογο ἐμπρός νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ, ὡς εἶπες, καὶ ἐγὼ σὲ παίρνω ἔς τὴν πλάτην μου καὶ εἶμαι ἀρκετὸς νὰ σὲ φέρω ἀντίπερα.

Καὶ ἄμα μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἐπέρχσαν τὸν τράφον, τ' ἄλλογο, μὲ τοὺς δύο ἀνθρώπους ἐπάνω του, ἀπαρκίνητο ἐπὶ τὸ συνηθισμένον ἀνοικτοπάτι του, δὲν ἔτρεχεν, ἐπετοῦσε, ὥστε ἔς ὀλίγην ὥρην ἐδιαβάζον ἀπὸ τὸ χωριὸ τοῦ Ἀντωνίου· εἰς ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἡ γυναικα του καὶ ἡ κόρη του, ὅπου ἀδημονοῦσαν ὀληνύκτα, ἐνῶ ἔστεκον μ' ἕνα φανάρι εἰς τὴν θύραν τῆς αὐλῆς τους, ἄκουσαν μακρόθεν τὴν τρομακτικὴν ἐκείνην ποδοβολὴν εἰς τὴν ἡσυχίαν τῆς νυκτὸς καὶ εὐθὺς κατόπιν εἶδαν νὰ περάσῃ ἐμπρός τους ὡσάν ἀστραπὴ τὸ ἄλλογο μὲ δύο ἀναβάτας· καὶ τότε ἀγγελοκραυμέναις ἐτραβίχθησαν μέσῃ, ἐμαντάλωσαν σφικτὰ τὴν θύραν τῆς αὐλῆς τους καὶ ἐκλείσθησαν εἰς τὸ σπίτι.

Περαιστικὴ συγνεφία εἶχε σκεπάσῃ τὸ φεγγάρι, ὅταν ἐπλησίαζον εἰς τὸ χαλασμένον χωριὸ τοῦ Ζυγονοῦ· αὐτοῦ τὸ ἄλλογο ἐστάθη ἐκεῖ ὅπου εἶχε σταματήσει τὴν περασμένην νύκτα.

— Τοῦτο, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος, εἶναι τὸ μέρος ὅπου ἔπρεπε νὰ σὲ ὁδηγήσω, καθὼς σοῦ ἔλεγα σήμερον τ' ἀποταχά· κατέβη νὰ πηγαίνωμε πεζοί.

Καὶ ἀφοῦ ἐπέβησαν ὁ γέρος ἐξεχώρισε, καθὼς ἐμαυρίζαν, τοὺς παλιόπυργους, ἀλλὰ δὲν εἶδε νὰ φέγγῃ καθὼς τὴν ἄλλην βραδυὰ, καὶ ἀπελπίσθηκε φοβούμενος μὴν εἶχε περάσῃ ἡ διωρισμένη ὥρα· ἀπὸ τὴν θέσιν τοῦ φεγγαριοῦ ἐφάνετο πῶς εἶχε μεσονυχτήσῃ ἡ ἔλειπεν ὀλίγα λεπτά.

— Πατέρα, τώρα ποῦ θὰ πάμε ; μήπως ἐκεῖ πέρα ὅπου φάνεται ὡσάν ἀνχαμπή ;

— Παιδί μου, ἐγὼ δὲν βλέπω τίποτε· μόνος σου πετάξου κατὰ τὸ φῶς καὶ ἐμπὰ θαρρετὰ μέσῃ εἰς τὴν αὐλὴν· ἐκεῖ θὰ εὔρη ἐκείνον ὅπου σὲ ζητεῖ.

Ὁ νέος ἐπεχώρησε ἕως τὸν πυλῶνα καὶ ἄφρα ἐπάτησε εἰς τὴν αὐλὴν· τὸ φάντασμα, ὅχι πλεον ἐπάνω ἀπὸ τοὺς τρεῖς σωρούς χρυσάφι, ἀλλὰ ὑψηλὰ ὡσάν κινημένο νὰ φύγῃ, ἄμα τὸν εἶδε, τοῦ εἶπε :

— Κάμε γλήγορα, ἀνοιξέ μου νὰ ἰδῶ τὸ χαρτί ποῦ φορεῖς κρεμασμένο ἔς τὸ στῆθος σου.

Ὁ Μιχαὴλ ἔβγαλε ἀπὸ τὸ στῆθος του καὶ ἐξεδίπλωσε ἕνα χαρτί· ἦσαν αὐτοῦ χαραγμένα κατὰ γράμματα ἀγνώριστα· τὰ εἶχε δεῖξῃ εἰς ὅλους τοὺς προσκυμένους τῆς πολιτείας καὶ κανεὶς δὲν ἐστάθη ἱκανὸς νὰ τὰ διαβάσῃ· καὶ ἂν καὶ ἦταν βέβαιος ὅτι ἐκεῖνος ὁ σοφὸς κύριός του θὰ τοῦ τὰ ἐξηγοῦσε, πάντοτε κατὰ τὸ μέσῃ του, δὲν τὸν ἄφινε νὰ τοῦ τὰ δεῖξῃ.

Τὸ φάντασμα ἄμα εἶδεν ἐκεῖνα τὰ γράμματα, τοῦ εἶπε :

— Πάρε τὰ φλωριά· εἶναι ἡ προῖκα τῆς πλύφης σου. — Καὶ ἐδικαλύθη ὡς κενός.

★

Ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ μοιρογράφο ἡμερονύκτι εἶχαν περάσῃ δέκα χρόνοι· μίαν ἡμέραν, ἀπομεσήμερα, ὁ Μιχαὴλ καθήμενος εἰς τὴν θύραν τῆς αὐλῆς του εἶδε νὰ ἔρχεται πρὸς τὸ σπίτι του ἕνας Ἀρχοντας, μαυροφορεμένος· ἦταν ὁ παλαιὸς καὶ ἀλησμόνητος κύριός του ὁ Μιχαὴλ δὲν ἄργησε νὰ τὸν ἀναγνώρισῃ, ἂν καὶ ἦταν σκευρωμένος ἀπὸ τὰ γερῶματα· ἔτρεξε νὰ τὸν προῦπαντήσῃ καὶ ἐμισογονάτισε νὰ τοῦ φιλήσῃ τὸ χεῖρ· ὁ Ἀρχοντας δὲν τὸν ἄφρησε καὶ ἐκλείσε εἰς ταῖς ἀγκάλας του τὸν ποθητόν του ὑπηρετήν.

— Κύριέ μου, τοῦ εἶπε ὁ Μιχαὴλ, πῶς ἐδῶ ; καὶ πεζὸς τόσον δρόμον ; καὶ φορεῖς θλιπτικά.

— Ἦλθον πεζός—τοῦ ἀπάντησε ὁ Ἀρχοντας—καθὼς πηγαίνουσιν εἰς τὸ προσκύνημα· μαυροφρῶ, ἀπὸ διπλὴν λύπην· πρῶτα ἡ μοναχική μου κόρη, ἀφοῦ ἀναχώρησε ἀπὸ τὸ σπίτι μας, εἰς τὸν χρόνον ἀπέθανε ἀπὸ μαράζι, καὶ μετὰ δύο χρόνια ἡ ἀπαρηγόρητη σύντροφός μου. Ἀλλὰ δὲν ἦλθον ἐδῶ νὰ σὲ λυπήσω· μόνον ἔχω ἀνάγκην νὰ σοῦ φανερώσω πράγμα ὅπου σὲ ἀποβλέπει καὶ ἐνταῦτ' νὰ ἐλαφρώσω ὀλίγο τὴν συνείδησίν μου τὴν ἀμικρωτήν.

Ὁ Μιχαὴλ ἐχλώμινεν ὅλος· εἶχε παρκτηρήσῃ πολλὰς φορὰς εἰς τὸ πρόσωπο τοῦ κυρίου του κατὰ τὸ ἐδηλοῦσε ψυχὴν μαρτυρημένην, καὶ τώρα ἐφοβεῖτο μὴν ἀκούσῃ τι νὰ ὀλιγοστεύσῃ τὸ σέβας καὶ τὴν ἀγάπην ὅπου τοῦ εἶχε.

[Ἐπεται τὸ τέλος]

ΙΑΚΩΒΟΣ ΠΟΛΥΛΑΣ